

Fakultativt protokoll till Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (IKMPR)

Antaget den 16 december 1966

Trädde i kraft den 23 mars 1976

De stater som biträtt detta protokoll,

vilka anser, att det för att främja syftet med konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (härnedan benämnd konventionen) samt genomförandet av dess bestämmelser skulle vara ändamålsenligt att bereda den enligt del IV av konventionen upprättade kommittén för de mänskliga rättigheterna (härnedan benämnd kommittén) tillfälle att på sätt anges i detta protokoll mottaga och pröva framställningar från enskilda personer, som påstår sig ha utsatts för kränkning av någon av de i konventionen angivna rättigheterna,

har överenskommit om följande.

Artikel 1

Konventionsstat, som biträder detta protokoll, erkänner kommitténs behörighet att mottaga och pröva framställningar från enskilda personer, som är underkastade dess jurisdiktion och som påstår sig ha utsatts för kränkning genom ifrågavarande stat av någon av de i konventionen angivna rättigheterna. Framställning skall ej mottagas av kommittén, om den gäller konventionsstat, som ej biträtt detta protokoll.

Artikel 2

Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 1 må enskilda personer, som påstår sig ha utsatts för kränkning av någon av de i konventionen angivna rättigheterna och som har uttömt alla tillgängliga inhemska rättsmedel, göra en skriftlig framställning till kommittén för dess prövning.

Artikel 3

Kommittén skall avvisa framställning enligt detta protokoll, som är anonym eller som den anser utgöra ett missbruk av rätten att göra framställning eller som den anser ej kunna förenas med bestämmelserna i konventionen.

Artikel 4

1. Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 3 skall kommittén delge framställningar, som gjorts till densamma enligt detta protokoll, med den stat som påstås ha kränkt någon bestämmelse i konventionen.
2. Den mottagande staten skall inom sex månader tillstålla kommittén en skriftlig förklaring eller en klargörande redogörelse för ärendet och den åtgärd, som må ha vidtagits av den staten.

Artikel 5

1. Kommittén skall pröva framställningar som mottagits enligt detta protokoll i ljustet av alla de skriftliga upplysningar, som lämnats av klaganden och av vederbörande stat.
2. Kommittén skall ej pröva en framställning från en klagande, med mindre den uttrönt att
 - a) samma ärende ej är föremål för internationell undersökning eller reglering i annan form;¹
 - b) klaganden har uttömt alla tillgängliga inhemska rättsmedel. Detta skall dock ej gälla, om rättsmedlens utnyttjande är oskäligt tidskrävande.
3. Kommittén skall sammanträda inom stängda dörrar, när den prövar framställningar enligt detta protokoll.
4. Kommittén skall framföra sina synpunkter till vederbörande stat och till klaganden.

Artikel 6

Kommittén skall i sin årliga rapport enligt artikel 45 av konventionen intaga en kortfat-

¹ Sverige har i en reservation förklarat sig tolka artikel 5 punkt 2 så, att kommittén inte skall pröva någon framställning från en enskild person, såvida den inte har uttrönt att samma ärende inte är eller har varit föremål för internationell undersökning eller reglering i annan form.

tad redogörelse för sin verksamhet enligt detta protokoll.

Artikel 7

I avvaktan på förverkligandet av målet för den i Förenta Nationernas generalförsamlings resolution 1514 (XV) den 14 december 1960 intagna deklARATIONEN angående beviljande av självständighet åt koloniala länder och folk skall bestämmelserna i detta protokoll på intet sätt begränsa den petitionsrätt, som tillerkänts dessa folk genom Förenta Nationernas stadga och andra internationella instrument, som avslutits inom ramen för Förenta Nationerna och fackorganen.

Artikel 8

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande av stat, som undertecknat konventionen.
2. Detta protokoll må ratificeras av stat, som ratificerat eller anslutit sig till konventionen. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.
3. Detta protokoll står öppet för anslutning av stat, som ratificerat eller anslutit sig till konventionen.
4. Anslutning sker genom deposition av ett anslutningsinstrument hos Förenta Nationernas generalsekreterare.
5. Förenta Nationernas generalsekreterare skall underrätta alla stater, som undertecknat detta protokoll eller anslutit sig till detsamma, om depositionen av varje ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 9

1. Med förbehåll för ikraftträdandet av konventionen träder detta protokoll i kraft tre månader efter dagen för depositionen hos Förenta Nationernas generalsekreterare av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet.
2. I förhållande till stat, som ratificerar eller ansluter sig till protokollet efter depositionen av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet, träder detta protokoll i kraft tre månader efter dagen för depositionen av dess ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 10

Bestämmelserna i detta protokoll skall utan begränsning eller undantag av något slag utsträckas till alla delar av förbundsstater.

Artikel 11

1. Stat som biträtt detta protokoll må föreslå ändringar i detsamma; texten till sådan ändring skall överlämnas till Förenta Nationernas generalsekreterare. Denne skall sedan översända ändringsförslagen till de stater som biträtt protokollet med en begäran om att dessa måtte underrätta honom om huruvida de tillstyrker, att en konferens av stater sammankallas för förslagets övervägande och ställande under omröstning. Om minst en tredjedel av staterna tillstyrker en sådan konferens, skall generalsekreteraren sammankalla konferensen i Förenta Nationernas regi. Ändringsförslag, som antagits av en majoritet av de vid konferensen närvarande och röstande staterna, skall underställas Förenta Nationernas generalförsamling för godkännande.
2. Ändringar träder i kraft, när de godkänts av Förenta Nationernas generalförsamling och med två tredjedels majoritet antagits av de stater, som biträtt detta protokoll, i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.
3. När ändringar träder i kraft skall de vara bindande för de stater som antagit dem, medan övriga stater fortfarande är bundna av bestämmelserna i detta protokoll och eventuella tidigare ändringar, som de antagit.

Artikel 12

1. Stat må uppsäga detta protokoll när som helst genom skriftlig anmälan till Förenta Nationernas generalsekreterare. Sådan uppsägning träder i kraft tre månader efter den dag generalsekreteraren mottog anmälan.
2. Uppsägningen skall vara utan verkan beträffande den fortsatta tillämpningen av bestämmelserna i detta protokoll vad gäller framställning, som gjorts enligt artikel 2 innan uppsägningen träder i kraft.

Artikel 13

Vid sidan av de underrättelser, som omnämns i artikel 8 mom 5 i detta protokoll, skall Förenta Nationernas generalsekreterare underrätta alla i artikel 48 mom 1 i konventionen avsedda stater om följande:

- a) undertecknanden, ratifikationer och anslutningar enligt artikel 8;
- b) dagen för ikraftträdandet av detta protokoll enligt artikel 9 och dagen för ikraftträdandet av varje ändring enligt artikel 11;
- c) uppsägningar enligt artikel 12.

Artikel 14

1. Detta protokoll, vars engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter äger lika vitsord, skall deponeras i Förenta Nationernas arkiv.
2. Förenta Nationernas generalsekreterare skall översända bestyrkta avskrifter av detta protokoll till alla i artikel 48 av konventionen avsedda stater.

Andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (IKMPR) syftande till dödsstraffets avskaffande

Antaget den 15 december 1989

De stater som är parter i detta protokoll,

som anser att dödsstraffets avskaffande bidrar till att öka människovärdet och till en fortgående utveckling av de mänskliga rättigheterna,

som erinrar om artikel 3 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, antagen den 10 december 1948, och artikel 6 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, antagen den 16 december 1966,

som konstaterar att artikel 6 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter behandlar dödsstraffets avskaffande i ordalag som starkt antyder att avskaffande av detta straff är önskvärt,

som är övertygade om att alla åtgärder för att avskaffa dödsstraffet skall anses som fram-

steg vad gäller åtnjutandet av rätten till liv, som härmed önskar göra ett internationellt åtagande att avskaffa dödsstraffet,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

1. Ingen får avrättas inom jurisdiktionen för en stat som är part i detta fakultativa protokoll.
2. Varje stat som är part skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att avskaffa dödsstraffet inom sin jurisdiktion.

Artikel 2

1. Ingen reservation får göras i fråga om detta protokoll med undantag för en reservation som görs vid tidpunkten för ratifikation eller anslutning och som föreskriver tillämpning av dödsstraffet i krigstid efter fällande dom för ett mycket allvarligt brott av militär natur begånget under krigstid.
2. Den stat som gör en sådan reservation skall vid tidpunkten för ratifikation eller anslutning underrätta Förenta Nationernas generalsekreterare om de relevanta bestämmelser i dess nationella lagstiftning som är tillämpliga under krigstid.
3. Den stat som har gjort en sådan reservation skall meddela Förenta Nationernas generalsekreterare när ett krigstillstånd, som gäller dess territorium, inträder eller upphör.

Artikel 3

De stater som är parter i detta protokoll skall i de rapporter som avges till kommittén för de mänskliga rättigheterna enligt artikel 40 i konventionen ta med information om vilka åtgärder de vidtagit för att genomföra bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 4

I förhållande till de konventionsstater som har avgett en förklaring enligt artikel 41 skall kommitténs för de mänskliga rättigheterna behörighet att motta och pröva framställningar, när en stat påstår att en annan stat inte uppfyller sina förpliktelser, även avse bestämmelserna i detta protokoll, såvida inte

den berörda staten gjort ett uttalande om motsatsen vid tidpunkten för ratifikation eller anslutning till protokollet.

Artikel 5

I förhållande till de stater som är parter i det (första) fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, antagen den 16 december 1966, skall kommitténs för de mänskliga rättigheterna behörighet att motta och pröva framställningar från enskilda personer underkastade dess jurisdiktion även avse bestämmelserna i detta protokoll, såvida inte den berörda staten gjort ett uttalande om motsatsen vid tidpunkten för ratifikation eller anslutning till protokollet.

Artikel 6

1. Bestämmelserna i detta protokoll skall tillämpas som tilläggsbestämmelser till konventionen.
2. Utan att inverka på möjligheten att göra en reservation enligt artikel 2 i detta protokoll får den rätt som garanteras i artikel 1, punkt 1 i detta protokoll inte bli föremål för avvikelser enligt artikel 4 i konventionen.

Artikel 7

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande av en stat som har undertecknat konventionen.
2. Detta protokoll är föremål för ratifikation av en stat som har ratificerat eller anslutit sig till konventionen. Ratifikationsinstrument skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.
3. Detta protokoll står öppet för anslutning av en stat som har ratificerat eller anslutit sig till konventionen.
4. Anslutning sker genom deponering av ett anslutningsinstrument hos Förenta Nationernas generalsekreterare.
5. Förenta Nationernas generalsekreterare skall underrätta alla stater som har undertecknat eller anslutit sig till detta protokoll om deponeringen av varje ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 8

1. Detta protokoll träder i kraft tre månader efter dagen för deponeringen hos Förenta Nationernas generalsekreterare av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet.
2. I förhållande till varje stat som ratificerar eller ansluter sig till detta protokoll efter deponeringen av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet träder protokollet i kraft tre månader efter dagen för deponeringen av dess eget ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 9

Bestämmelserna i detta protokoll skall utan begränsningar eller undantag gälla i alla delar av förbundsstater.

Artikel 10

Förenta nationernas generalsekreterare skall underrätta alla stater som avses i artikel 48, punkt 1 i konventionen om följande:

- (a) reservationer, underrättelser och meddelanden enligt artikel 2 i detta protokoll;
- (b) uttalanden enligt artikel 4 eller 5;
- (c) undertecknanden, ratifikationer och anslutningar enligt artikel 7;
- (d) dagen för ikraftträdandet av detta protokoll enligt artikel 8.

Artikel 11

1. Detta protokoll vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, skall deponeras i Förenta Nationernas arkiv.
Förenta Nationernas generalsekreterare skall sända bestyrkta kopior av detta protokoll till alla stater som avses i artikel 48 i konventionen.